

Til Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet

Vår ref.:
BJ

Dato:
15. februar 2022

Skriftlig innspill til Helsepersonellkommissjonens arbeid

Tekna – Teknisk naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 93 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder. Bare i helseforetakene alene har Tekna over 1 000 ansatte, innen helseområdet totalt sett er et betydelig antall av våre medlemmer representert.

Tekna takker for muligheten til å gi innspill til den nylig opprettede helsepersonellkommissjonens arbeid. Kommisjonen skal etablere et kunnskapsgrunnlag og foreslå treffsikre tiltak i årene framover for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenesten i hele landet for å møte utfordringene i helse- og omsorgstjenestene på kort og lang sikt.

Tekna mener helsepersonellkommissjonen må ha et bredt blikk på hvilke yrkesgrupper som trengs for å møte utfordringene i helse- og omsorgstjenesten på kort og lang sikt, og ikke kun se hen til de yrkesgruppene som defineres inn under helsepersonell-lovgivningen.

Helse- og omsorgstjenesten består av følgende:

- Spesialisthelsetjenesten (staten) – både offentlige og private aktører
- Den kommunale helse- og omsorgstjenesten – både offentlige og private aktører
- Privat næringsliv – leverandører av helseteknologi, laboratorietjenester, IT-tjenester mm

Tekna er svært opptatt av at vi må sikre høy kvalitet på utviklingen av disse tjenestene.

Tekna viser til at realister og teknologer med avansert kompetanse har arbeidsoppgaver og yrkesbakgrunn som er essensielle for dagens helsetjeneste, samt kompetanse og erfaring som er svært viktig for utviklingen av fremtidens helse- og omsorgstjeneste. Man kjenner for lite til verdien og bruksområdene av den kompetansen som ligger i en tyngre realfaglig og teknologisk utdanning og rollen medarbeidere med denne kompetansen har og vil ha i økende grad i helsevesenet. Tekna ber helsekommissjonen utfra sitt mandat synliggjøre og vurdere hele bredden av kvalifisert personell i sitt arbeid.

Effektivisering av helse- og omsorgstjenestene

Ny teknologi og riktig bruk av data kan gjøre fremtidens helse- og omsorgstjenester mer effektive og bærekraftige uten at det fortrenger behovet for personell som har ansvaret for den primære pasientbehandlingen. I dag er det mange oppgaver som løses av det som er typiske medlemmer i Tekna, men i fremtiden vil enda flere oppgaver i stadig større grad bli løst av medarbeidere med tyngre teknologisk og realfaglig kompetanse. Blant annet ser vi en økende bruk av velferdsteknologi for å møte eldrebølgen i kommune-Norge. Høy kvalitet og god sikkerhet på disse tjenestene er svært viktig.

Utvikling av nye løsninger må baseres på behov og treffsikre problembeskrivelser som understøtter og utvikler arbeidsprosesser i sektoren.

Tekna mener at teknologikompetanse og digitalisering blir avgjørende i fremtidens helsetjeneste, og at våre fageksperter kan gi god beslutningsstøtte og avlaste annet helsepersonell, som leger og sykepleiere, slik at de kan bruke mer tid på sine pasientnære primæroppgaver. Digitale løsninger medfører store behov for kvalitetssikring og vedlikehold av høyt kompetente teknologer.

Behovet for tverrfaglighet er stort. Våre medlemmers høye kompetanse innen teknologi, digitalisering og naturvitenskap, representerer sammensatt kompetanse som er nødvendig for å forbedre og effektivisere diagnostikk, analyse og metodeutvikling, for drift og ikke minst for forskning.

Tekna mener, eksempelvis, at antibiotika-resistens og faren for nye pandemier krever tverrfaglige forebyggingstiltak. Flere faggrupper med høy teknisk-naturvitenskapelig utdanning har relevant kompetanse som må nyttiggjøres i dette arbeidet. Riktig bruk av teknologer og realister kan frigjøre menneskelige ressurser som vil være nødvendig for å møte det økte behovet for helsepersonell i fremtiden.

Store mengder data fra mange ulike kilder må kunne utnyttes for målrettede forbyggende tiltak. Bred naturvitenskapelig fagekspertise er en forutsetning for utviklingen av et moderne helsevesen og viktig helseteknologi basert på data og bruk av kunstig intelligens.

Kompetansekartlegging

Det er avgjørende at det kartlegges hvilken kompetanse helse- og omsorgstjenestene trenger i tiden fremover – og at det utdannes personell med riktig kompetanse og at disse ansettes i riktige stillinger.

Det er i dag ikke høy nok bevissthet om ulike realfaglige og teknologiske utdanninger som er høyst relevante for de oppgaver som skal løses. Etablerte stillingskategorier og kompetansekrav må gjennomgås for å se om det er rett kompetanse man søker etter for de oppgavene som skal løses. Det er viktig at man gjør en grundig gjennomgang for å se om det er spesielle profesjonshensyn som har bidratt til at man ikke rekrutterer bredere til en del stillinger.

Tekna mener at teknologikompetanse og digitalisering blir avgjørende i fremtidens helsetjeneste, og at våre fageksperter kan gi god beslutningsstøtte og avlaste annet helsepersonell, som leger og sykepleiere, slik at de kan bruke mer tid på sine pasientnære primæroppgaver.

Tekna viser til situasjonen i Storbritannia¹ hvor rekruttering innen medisinsk fysikk, medisinsk teknologi og livsvitenskap, er satt på dagsorden. Dette er et eksempel som illustrerer et større kommende kompetansegap som vi ber kommisjonen vurdere utfra norske forhold.

Simuleringsteknologi og kunstig intelligens brukes i stadig større grad i helsetjenesten. Dette er områder som fordrer høy teknologi-kompetanse. Tekna ber kommisjonen se nærmere på hvilke ambisjoner vi har på dette området og vurdere kompetansebehovet i lys av ambisjonene.

Rekruttering

Når kvalifisert personell rekrutteres må også den fremtidige helse- og omsorgstjenesten være i stand til å beholde denne kompetansen. Flere av realistene og teknologene i offentlig sektor har et konkurrerende arbeidsmarked i privat næringsliv, og for å klare å bevare den kritiske kompetansen i det offentlige må man ha konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår.

Forskning

Solid og langsiktig forskningsfinansiering med god balanse mellom bredde- og toppforskning gir grunnlag for kompetanse- og teknologiutvikling. Teknologer og realister med master- eller doktorgrad har høy forskningsforståelse og forskningserfaring og evner å utvikle helse- og omsorgstjenesten. Eksempelvis sitter teknologer i dag på mengder av helsedata som i økende grad bør brukes til utvikling av sektoren. For å utnytte data fra nasjonale helseregistre, utføre matematiske modelleringer og bidra til mer effektiv pasientflyt, ressursbruk og logistikk trengs investering i forskning og den kompetansen blant annet Teknas medlemmer representerer.

Vi håper kommisjonen ser at tjenesteytingen i økende grad vil organiseres i tverrfaglige grupper der teknisk- og naturvitenskapelige fagpersoner har sin naturlige plass.

Vi ønsker kommisjonen lykke til med arbeidet, og bidrar gjerne med ytterligere og mer utfyllende informasjon knyttet til dette viktige temaet.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk- naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær

---

¹ <https://www.ipem.ac.uk/News-External-Affairs/Latest-News/ArtMID/1595/ArticleID/673/NHS-Recovery-Plan-needs-to-address-workforce-shortages-as-critical-issue>